

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhét napig először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. minden hirdetés után 50 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A közlő-tér-ek cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Egy kis statistika.

Két nevezetes tárgy van jelenleg az erdélyi tartományi gyűlés asztalára letelve.

Egyik Erdélynek új közigazgatási felosztására vonatkozik, a másik a kormány azon kívánatát foglalja magában, hogy az általa 1863-ban alkotott követválasztási kerületek kikerítését magáévá téve, a tartományi gyűlés iktassa törvényei közé.

Nem szándékom ezen két felosztásnak hiányát mélyebb beléereszkedéssel fejtegetni; e hiányokat az alább következő számok eléggé kézzelfoghatókká teszik, de némely észrevételeket tenni, nem tartom feleslegesnek. Ugyanis az újonnan tervezett felosztásnál, ha alaposan vizsgáljuk, azonnal észre kell venni, hogy annak leggyöngébb oldala, miszerint semmi felosztási szabálynak nem felel meg; mert:

Először a szerint a megyéket többnyire nem természetes határok választják el. Különösen áll ez a szász földre nézve, melyhez hogy néhány szász helységet bekebelezhesse, vagy néhány oláh helységet kiktűszől-hessenek, a legegyszerűbb határokat vonta. Nem is említve a besztércei kerületnek kiczirkalmazását, tekintjük át csakis a nagy szászföldnek északi és déli határait; Lámke-réktől kezdve egész Apathfalváig se hegy-láncz, se folyóvíz nem képi határt, de hogy oláh helységek kizárassanak a szebeni kerületből, benyulik Fehérmegye szinte Szebenig, Apathfalvától Ekemezőig a Nagy-Küküllő a határa, innét elkezdve Oláh- és Szász-Lászlóig, melyek két falut képeznek, de egy határunk van (Szász-László, miután szászok lakják, a szászföldhöz csatoltatott, Oláh-László pedig, hogy szapartsa a d.-sz.-mártoni kerületben az oláhságot a székelyföldhöz adatott.) Ujra semmi természetes határ nincs innét Czikmántorig, majd a Kis-Küküllőnél, majd attól eltérve vonatott a határ. Déle pedig a határ Alsó-Rákostól elkezdve a határszélig az Olt képezi; de hogy Földvár, Ojtimboka és Oláh-Ujfalu, mint oláh helységek ne jussanak a szent-agothai kerülethez, elhagyatott az Olt, és önkénylleg határt vonnak.

Másodszor nem felel meg közigazgatási szempontból se a kívánalomnak. Erdély jelenlegi felosztásában a leglényegesebb hibáknak azt tartották, hogy:

a) a megyék népesség arányban aránytalanul vannak felosztva;

b) nincs mindenik megyének városa, a hol a közigazgatásnak székhelye legyen;

c) Kolozs-, Torda- és Dobokamegyék igen hosszúak s végtűl

d) Felső-Fehérmegye szigetekből áll.

Az újonnan tervezett felosztás is éppen e négy hibában süllydik; mert ugyanis:

a) A tervezett felosztás szerint lesznek a lakosok száma, az 1857-diki népszámlítás szerint.

A székelyföldön	444,705
Maros-Vásárhelynek	11,710
A szászföldnek	439,241
Fehérmegyének	235,609
Kolozsmegyének	230,251
Kolozsvárnak	22,781
Szolnokmegyének	157,556
Hunyadmegyének	193,881
Régenmegyének	93,851
Fogarasszécsénynek	94,356
Naszódvidékének	63,034

Vagy tán a kerületek közt van nagyobb arány?

Azok következőleg állanak:

1) S.-sz.-györgyi	40,351
2) K.-Vásárhelyi	47,840

3) Kovásznai	21,707
4) Baróthi	23,029
5) Cs.-szerdai	30,554
6) Cs.-somlyói	32,150
7) Gy.-szent-miklósi	40,811
8) Sz.-udvarhelyi	40,197
9) Sz.-keresztúri	44,495
10) Makfalvi	37,985
11) M.-vásárhelyi	33,425
12) D.-sz.-mártoni	30,773
13) Felvinczi	21,388
14) Szebeni	46,900
15) Sz.-sebesi	44,080
16) Medgyesi	55,620
17) Köhalmi	24,006
18) Székelykerület	32,735
19) Szt.-ágothai	41,088
20) Segesvári	48,963
21) Besztércei	49,533
22) Brassói	96,316
23) és 24) Topánfalvi és abruddányai	65,750
25) N.-enyedi	30,805
26) K.-fehérvári	44,301
27) M.-ujvári	29,824
28) Balázsfalvi	36,402
29) Vizaknai	28,527
30) B.-hunyadi	34,991
31) Hidalmási	38,609
32) Kolozsvári	59,133
33) Mócsi	23,338
34) Tordai	51,462
35) M.-lápósi	28,122
36) Dézsi	38,857
37) Rettegai	32,944
38) Sz.-ujvári	57,633
39) Paji	21,759
40) Hátszegi	36,624
41) V.-hunyadi	20,693
42) Dévai	29,153
43) Sz.-városi	52,629
44) M.-ilyei	33,023
45) Gyergyó-szent-imrei	22,408
46) Vajda-szent-iváni	27,634
47) Örményesi	23,788
48) Ludasi	20,021
49) Feleki	30,602
50) Fogarasi	52,055
51) Törösvári	11,709
52), 53), 54) Naszód, rad- nói és monori	63,034

b) a tervezett felosztás szerint sincs „Régenmegyének” egy városa se, mert Szász-Régen a szászföldhöz fog tartozni.

c) Az új felosztás szerint a szászföld Oláhország határáról majd nem Bukovinaig nyul, és csépani embernek a besztércei kerületből Szebenig 22 mérföldöt, még pedig egyenes vonali távolságba, kell vándorolnia, hogy panasztát a szászok grófjának elmondhassa.

A jelenlegi felosztás szerint is a szász föld három, a székely föld pedig két szigetből fog állani.

Harmadszor. Nem felel meg azon szándéknak, hogy a szászokat az oláhság túlnyomása alól megmentsék, és ezért vala a szászok érdekében elkerülhetetlen, hogy ajánlat tétessék a tartományi gyűlésnek, hogy mondjon le az ország százados jogáról, miszerint a megyei tiszteket a megye önmaga választhatta magának, mert ha a kerületek önmagok választhatnák tisztségelöit, miután az ugynevezett szász földön 213,665 oláh lakik és 176,723 lutheranus, s még ezek közül is 18,614 magyar lutheranus, így 55,556 oláhval több van mint szász, minek következtében a szászokat azok természetesen túlszámnyalnák. De ha a kerületeket veszítjük számítás alá, ugy a kilencz kerületből ötben a többséget az oláhság teszi, ha pedig Szeben városát is külön kerületté tesszik, valamint

Kolozsvárt és M.-Vásárhelyt tették, ugy hat kerületben lesz az oláhság többségben. Azonban, hogy inkább a számok bizonyítsanak, imitt következik egy kis statistikai kimutatás:

	Oláh.	Lutheranus.
A szebeni kerületben	14,246	20,288
Sz.-sebesi	34,667	7,578
Medgyesi	26,386	24,207
Köhalmi	9,921	10,666
Szelistyei	31,747	99
Sz.-ágothai	22,186	17,917
Segesvári	17,823	24,810
Besztércei	10,969	31,905
Brassói	45,720	39,253

Vagy tán negyedszer s végtűl financiai nyereséget lésszen az új felosztás? A sem! mert 26 erdélyi megye helyett, most 54-t teremtenének.

S így az egész újonnan tervezett felosztás semmi igénynek sem felel meg.

De még kevésbé felel meg az igényeknek a választó kerületek új terve a megyék és székekre nézve. Mert ugyan 25,000 lélek-re kellene egy követnek jutni, s mégis oly aránytalanság van itt, hogy Háromszéken a s.-szentgyörgyi kerületben 38,613, a szerdahelyszéki egyik kerületben 4,650 lélekre jutna egy követ, s egyáltalában a megyék és székek székeiben alakulandó választási kerületeket egybe hasonlítva a szász székeiben alkotandó kerületekkel nincs arány. Ezt is leginkább bebizonyítják a számok. A választókerületek lélekszám-aránya ugyanis következő:

1) F.-Fehér egyik kerületében	26,516
2) „ „ „	31,718
3) Alsó-Fehér „	31,441
4) „ „ „	27,882
5) „ „ „	29,901
6) „ „ „	30,300
7) „ „ „	30,300
8) „ „ „	35,977
9) Küküllő „	34,170
10) „ „ „	31,015
11) „ „ „	22,927
12) Torda „	32,239
13) „ „ „	30,278
14) „ „ „	30,704
15) „ „ „	34,604
16) Kolozs „	28,408
17) „ „ „	21,118
18) „ „ „	29,853
19) „ „ „	27,425
20) „ „ „	32,000
21) Doboka „	26,548
22) „ „ „	35,396
23) „ „ „	32,289
24) B.-Szolnok „	32,605
25) „ „ „	32,567
26) „ „ „	26,688
27) „ „ „	30,055
28) Hunyad „	28,630
29) „ „ „	29,783
30) „ „ „	23,525
31) „ „ „	28,898
32) „ „ „	29,015
33) „ „ „	24,765
34) Fogaras „	28,526
35) „ „ „	30,713
36) „ „ „	12,258
37) 38) Naszód két kerületében	44,472

Székely földön:

39) Udvarhelyszék egyik kerületéb.	21,737
40) „ „ „	30,462
41) „ „ „	29,808
42) Háromszék „	35,898
43) „ „ „	21,050
44) „ „ „	38,613
45) Csíkszék „	27,848
46) „ „ „	32,150
47) „ „ „	32,127
48) Marosszék „	37,422

49) „ „ „	37,040
50) Aranyosszék „	8,964
51) „ „ „	9,944

Szász föld:

52) Szebenszék „	18,365
53) „ „ „	16,543
54) Segesvárszék „	26,520
55) „ „ „	54,347
56) Brassó vidéke „	13,842
57) „ „ „	15,647
58) „ „ „	16,435
59) Medgyesszék „	10,604
60) „ „ „	8,422
61) Besztérce vidéke „	6,432
62) „ „ „	7,216
63) Szászsebeszék „	10,736
64) „ „ „	12,033
65) Nagysingszék „	10,705
66) „ „ „	8,926
67) Köhalmoszék „	6,434
68) „ „ „	4,650
69) Szerdahelyszék egyik kerület.	10,871
70) „ „ „	10,380
71) Uj Egyházszék „	8,877
72) „ „ „	5,941
73) Szászváros „	17,441
74) „ „ „	10,022
75) Szelistye fiókszék „	
76) Talmács „	

lélekből állanak.

Ezen aránytalanság indokál az azt mondják, hogy egyik megyét se akarják a két követküldés jogától megfosztani. De ezen okadás sem áll, mintán Szeben, Medgyes, Segesvár, Szászsebes, Szászváros székek és Besztérce vidékének, ugys nem csak két-két követjük lésszen, hanem négy-négy és Brassóvidékének öt. S még így is volna némi értelme, ha a megyéket és székeket a magok eredeti határait között megtartották volna. De miután Szebenszék helységeket szakasztottak Fehérmegyéhez és Medgyesszékhez, nem különben Brassóvidékétől Fogarasszécsényhez: ugy valóban érthetetlen az egész terv, vagy igenis érthető a cél; mert ha 25 ezer lelket vesznek egy követre, akkor beszámítva a megyékből és székekből a követküldő helységeket, a megyékre 38 követ helyett 45, a székek székekre 13 helyett 15, a szász székekben pedig 25 helyett 16 követnek kellene jutni.

H. H.

Szebeni dolgok.

N.-Szeben, aug. 16.

A tartományi gyűlés mai ülésében az „országgyűlési rend” feletti tanácskozás az 54 ik §-lyből a 60 §-lyig haladt. Az 54, 56, 57 és 59 § vita nélkül ment keresztül. Az 55. §-lyhez, mely a szűkebb választásoknál való eljárás módját tárgyalja, kilencz módosítvány közül a Russóé fogadtatott el, az 58 §-lyhez, mely szerint a középponti vál. bizottmány minden megválasztott követnek, a ki ellen a meghatározott kizárási okok nem állnak, a megválasztásról szóló bizottmány azonnal kiadandó, Balomiri azon indítványt tette, hogy a közbeneső tétel kihagyandó, miután ezáltal az országgyűlést megillető igazolási jog korlátoztatnék. A kormány képviselője azonban ellenzé annak kihagyását, fejtegetvén, hogy ha a középponti bizottmány megfosztatnék e jogától, akkor meg kellene engedni a választóknak, hogy netalán ellenvetésüket az illető követ választatóságára nézve az országgyűlés elbírterjeszthessék, már pedig itt kevésbé lehetnek ismeretek a választott előzményei, mint saját körében. Még többen szóltak hozzá; végül is többség nyilvánult a Balomiri indítványa mellett s az határozattal emeltetett. A 60. § arról szolt, hogy a választási bizottmány tagjainak adassék-e napizsold, a mint a bizottság többségének javaslatában áll, napjára 3 ft. Hosszas vita után Budacker indítványa fogadtatott el, miszerint a választó bizottmánynak csak azon tagjai kapjanak napidíjt, a kik lakhelyük

körén kívül alkalmaztatának, s maguk eziránti igényüket bejelentik.

N.-Szeben, aug. 17.

A mai „Herm. Ztg.“ a tegnapi ülésről adott jelentése végén megjegyzi, hogy a tegnapi elfogadott paragrafusok, beleszámlálva a jegyzőkönyv-olvasást és bele nem számítva a többi országos költségeket, háromszázötven o. é. frtba kerültek, „a mi — ugymond — annál sajnósa, mivel az egyik, a 60. § a nép nyakára új terhet nyom, a középponti és felszólamlási bizottmányok tagjainak napisold határozatán. De legsajnosabb az, mivel a többség ezen szerkezete szerint a határozat megerősítésére a legkisebb kilátás sincs. Erdély népe kétségbeeséssel fog az 1864 aug. 16-ki, valamint némely más ülések eredményére tekinteni!“

N.-Szeben, aug. 17.

A tartományi gyűlés mai ülésének kezdetén felhívá elnök a ház tagjait, hogy holnap, mint 9. Felsége nevenapján reggel 9 órakor gyűljenek össze az ülésteremben, hogy szerencse kívánatos nyilvánítsa végett menjenek a kir. biztoshoz.

Ezután elnök közli a reichsrath-propositio iránti bizottmányi alakítása végett a tartományi gyűlés határozatából tett választás eredményét azon megjegyzéssel, hogy a szavazatzedulák most már azon két osztály nevében beadandók, miután azok tagjai határozatképes számmal nincsenek jelen, s helyettük az összes háznak kell szavaznia.

Balomiri kijelenti, hogy nem fog választani a 3-dik osztály helyett, miután abból négy tag van jelen, a kiket épp oly illetékeseknek tart, maguk közt választani, mint a regalisták osztályát, a melyben az ügyrendtartásban meghatározott szám szintén nincs meg, s a mely mindamellett a maga részéről megválasztá a bizottmányba a tagokat.

Elnök megjegyzi, hogy ezen választási mód a tartományi gyűlés ismételve megállapított határozatán alapul, s ő most nem térhet el attól, de a tisztelt követ ur nyilatkozatát jegyzőkönyvre fogja vétetni.

A szavazatok beadása után olvastattott Glimboka községének Dr. Maior által benyújtott irata, melyben 6. Felségének és az erd. tart. gyűlésnek hálás köszönet nyilváníttatik, hogy e község az új felségességek szerint a tekei kerületbe bekebelezett. Ezen beadvány eredeti és más szövege nagy derűtséget okozott.

Napirendre térve az országgyűlési rend 61—70 §-lye elfogadott, úgy, hogy már csak 7 § van hátra.

A 61 § a tartományi gyűlés tagjainak napidíja és utiköltségéről szól. Végre is azon megállapodás fogadtatott el, mely a kormány kezdeményezése folytán a napidíjakat illetőleg az ideigl. orggy. rendtartás 75. §-lyének már szentesített módosításában foglaltatik.

A 62 §. miután az 59-dik kimeríti, elhagyatott.

A 63. §. is kihagyatott.

A 64., 65., 66., 67. és 68. §. vita nélkül elfogadtatott.

A 69. §. Binder módosítványával fogadtatott el, miszerint valamely követ indítványának illetékességére nézve az elnök véleménye ellenében a főbebezés nem a kir. biztoshoz, hanem magához a tartományi gyűléshez történjék.

A 70. §., mely szerint a tárgyalás alá boesátandó kérdések napirendjének meghatározása az elnököt illeti, több indítvány melőzésével, a bizottmányi javaslat szerint fogadtatott el.

A „reichsrathsvorlage“ bizottmányába megválasztattak Lázár, Fogarassi, Gull és Bologa.

Különvéleménye

az erdélyi országgyűlés összeállítását és rendezését tárgyzó 3-dik kir. előterjesztés feletti előleges tanácskozára kinevezett országgyűlési bizottság kisebbségének.

Törvényjavaslat

az Erdély nagyfejedelemségbeli országgyűlés rendezésére.

Első rész. Az országgyűlés szervezete és hatásköréről.

I. Az országgyűlés szervezete, összeállítása.

1. §. Az országgyűlés áll 159 tagból, ezek pedig:

1. a római kathol. püspök,
2. a görög kathol. érsek,
3. a keleti szertartású püspök,
4. az ágostai hitv. püspök,
5. a helvét hitv. püspök,
6. az unitarius püspök,
7. a nagy-szebeni jogakademia igazgatója,
8. a kolozsvári jogakademia igazgatója,

9. a brassai ipar- és kereskedelmi kamara választott követe,

10. a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara választott követe,

11. a 33-dik §-ban megnevezett városok és mezővárosok által választott 52 követ,

12. a nagybirtok 22 választott követei,

13. a kis birtok 72 választott követei (az ideigl. országgyűlési szabályok 1. §. 1.)

2. §. Az ország kormányzójának és a kir. főkegybírójának tanácsosoknak joguk van, az országgyűlés üléseiben résztvenni, s minden időben szólni.

Szavazási joguk csak azon esetben van, ha azok megválasztott képviselők (az országgyűlési alapszabály 18. §. 1.)

II. Az országgyűlés összeállása.

3. §. Az országgyűlést a császár — szabályszerint minden évben egyszer — összehívja.

4. §. Az összeállítás idejét és helyét a császár határozza meg.

5. §. Az országgyűlés megnyitását, elnapolását és bezárását különös legfelsőbb rendet folytán, a császár által kinevezett teljes hatalmu országgyűlési biztos intézi el.

6. §. Az elnökséget az elnöki és két alelnöki állomások betöltéseig viszi a kir. főkegybíróktól e végre küldendő főkegybírói tanácsos (országgy. alapsz. 3. §.)

7. §. Az elnököt és a két alelnököt, az országbeli nemzetiségekre való tekintettel ezen mindenik állomásra választott négy országgyűlési tag közül kinevezi a császár.

Ezek működési tartama négy évre terjed (7. §.)

III. Az országgyűlés tagjairól.

8. §. Az országgyűlés tagjai az országgyűlésbe beletűk alkalmával o. cs. és apost. királyi Felségéhez való hűség és engedelmesség, a törvények megtartása és kötelezőségük teljesítése iránt eskü gyanánt fogadtatott tesznek az elnök kezébe (ország. alapsz. 7. §.)

9. §. Az országgyűlés tagjai semmi utasítást sem fogadhatnak el, s szavazási jogukat csak személyesen gyakorolhatják (országgyűlési alapsz. 1. §.)

10. §. Az országgyűlési követek négy évre választatnak (országgy. alapsz. 5. §.)

Azok, választási igazolványoknál fogva, az országgyűlésbe való belépésre jogosítvák (országgyűlési alapsz. 73. §.)

Azok választását visszahívni nem lehet (országgyűlési alapsz. 5. §.)

11. §. A választások érvényessége felett az országgyűlés határoz, a hová minden a követek választására vonatkozó irományok átteendők (országgy. alapsz. 8. 74 §.)

12. §. Ha valamelyik követi állomás bármilyen okból üressébe jön, azonnal új választás fog elintéztetni. Az újonnan választott csakis az elődje választási határidejéből még hátralevő időszakra választatik (országgy. alapsz. 5. §.)

13. §. Az országgyűlés tagjai kötelezők az üléseken jelen lenni, s a bizottságokba való bevezetésüket elfogadni (országgyűlési ügyrend. 24. 26. §.)

14. §. Az országgyűlés tagjai jogosítvák: a tárgyalásoknál bármelyik országos nyelvet használni (országgy. alapsz. 23. §.)

javaslatokat és kérdéseket tenni (országgyűlési alapsz. 15 §. b. ideigl. ügyrend. 10. §.), kérvényeket benyújtani (országgy. alapsz. 22. §.) napidíj az országgyűlésben jelenlétük ideje alatt 5 o. é. frtót huznak (országgyűlési alapsz. 75. §.)

15. §. Egy országgyűlési tag sem utasíthatja vissza a napidíj (országgy. alapsz. 75. §.)

16. §. Az országgyűlési tagok ezen hivatalukból folyólag adandó szavazatukért soha sem, ezen minőségükben tett nyilatkozatukért pedig csak az országgyűlés által, az ügyrendtartásra vonatkozó határozományai értelmében, vonathatnak felelősségre.

17. §. Egy országgyűlési tagot sem lehet az ülése tartama alatt valamely büntényért — kivéve a tetten találás esetét — az országgyűlés bekegyezése nélkül befogni, vagy törvényességgel üldözni.

Sőt a tetten találás esetében is köteles a törvényessé a megtörtént befogatásról az országgyűlés elnökét értesíteni.

Ha az országgyűlés kívánja a befogvatartást meg kell szüntetni, vagy az üldözést az egész ülés idejére megszüntetni.

Ugyanazon joga van az országgyűlésnek, ha valamelyik tagja ellen üléseken kívül befogatas vagy vizsgálat rendeltetnek meg.

IV. Az országgyűlés tartama.

18. §. Egy törvényhozási korszak tartama négy évre terjed. Ezen korszak elteltével új választások fognak elrendeltetni.

V. Az országgyűlés tartama.

19. §. A császárnak joga van az országgyűlést a törvényhozási korszak folytán is eloszlatni.

Ez esetben mégis haladéktalanul új választásokat kell rendelni.

Ha az országgyűlés eloszlatott, ez esetben

az új országgyűlés hatáskörének törvényes tartama csakis a törvényhozási korszak még hátralevő részére terjed ki.

VI. Az országgyűlés hatásköre.

20. §. Az országgyűlést illeti:

a) Az Erdély nagyfejedelemségbeli követeknek a birodalmi tanácsba a követek házába való megválasztása.

b) Közremunkálás a törvényhozában oly tárgyak felett, melyek a hazai törvények értelmében az országgyűlés hatáskörébe tartoznak; kivéve azon ügyeket, melyek az államalaptörvények által birodalmi ügyeknek vannak jelölve.

c) Az országgyűlés jogához tartozik még 1. a költségvetés és számadások ügye, negy a) az ország bevételeiről az országos pénzalapból, az országos célokra tett adózáskorról s az országhitel használatáról, mint b) a rendes és rendkívüli országos jövedelmekről.

2. Az országos alapokból felállított vagy fentartott intézetek gondozása.

3. A közzétett birodalmi törvények és intézményeknek az ország jöllétére való befolyása eszközése céljából javallatokat tenni.

4. Az országos célokra szánt pótlékoknak az államadóra való kiróvása.

5. Javallattétel mindazon tárgyakban, melyekre nézve a kormány által tanácsadásra felszólítottatik.

21. §. A kezdeményezési jog mind a két törvényhozási tényezőre egyenlően illeti.

22. §. Minden törvényre szükséges az országgyűlés beleegyezése és a császár szentesítése.

23. §. Az elvetett törvényjavaslatok ugyanazon üléseken újabbra elő nem vétethetnek.

Második rész. Választási szabály.

I. A választási jogról és választási képességről.

24. §. Választási joggal a nagybirtokosok választó-osztályában bírnak:

1. azon férfi személyek, kik legalább 24 évesek, vagyonukat szabadon kezelik, s Erdélyben az országgyűlés egybehívását megelőző évben földadót ezimén (a pótlékok nélkül) legalább száz o. é. frtót fizettek;

2. azon erkölcsi személyek, melyek az 1. alatt részletesen kijelölt adómenyiséget fizettek.

25. §. A többi választó-osztályban a választói jogot élvezik:

1. mindazon férfi személyek, kik a 24. évet megélték, vagyonukat szabadon kezelik, s a szolgáló osztályhoz nem tartoznak, a mennyiben Erdélyben, az országgyűlés egybehívását megelőző évben összes egyenes adóban (pótlékok nélkül) legalább nyolcz forintot fizettek;

2. tekintet nélkül az adójuk mennyiségére: a lelkészek, segéd-lelkészek, hitközségek, tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, akadémiai művészek, tanárok, gyógyszerészek, község-jegyzők, iskolatanítók, azon választókerületben, a melyben állandóan laknak;

3. azon erkölcsi személyek, melyek az 1. alatt részletesen adómenyiséget fizettek.

26. §. Minden választói joggal bíró csak egy választó-osztályban, és pedig csak személyesen s szabály szerint csak azon választókerületben választat, a melyben lakik.

Azonban azon választóknak, kik több választó-kerületben választási joggal bírnak, szabadságukban áll szavazási jogukat azon választó-kerületben kívül gyakorolni, melyben laknak.

Ezen esetben azonban az illető választási bizottmány előtt, lakhelyük közigazgatási hatósága bizonyítványával magukat igazolni kötelesek arról, hogy választási jogukat nem lákásat, hanem a névszerint megnevezendő választó-kerületben kívánják gyakorolni (országgyűlési alapszabály 30. §.)

27. §. Az erkölcsi személyek az öket illető választói jogot azon személyek által gyakorolják, kik a fenálló törvényes, vagy társasági szabályok szerint jogosítvák azokat kívülről képviselni (országgy. alpsz. 31. §.)

28. §. Egy választásra jogosító adó tárgyának közös tulajdonosai választói jogukat az általuk erre felhatalmazott által gyakorolhatják.

29. §. Követeknek választatnak:

1. a kik a 24. és 25. §. szerint választási joggal bírnak, ha 30. évet megélték;

2. azon honfiak, a kik akárhol a birodalomban az országgyűlés egybehívását megelőző évben összes egyenes adójukban (pótlékok nélkül) 8 o. é. frtót fizettek, és a 30. évet megélték (országgyűlési alapsz. 32. §.)

30. §. Választói joggal és választatási képességgel nem bírnak: szolgálatban levő katonatisztek, tisztai rangban szolgálatban levő egyének, a katonai legénység az őrmestereitől lefelé, beleszámlálva a tartalék-legénységet, s a legénységgel egyenlő egyéneket; a szolgálatban tisztai rang nélkül levő egyének; a szolgálatban levő katonai hivatalnokok, a mennyiben mindkét utóbbiak valamely hadtest létszámához tartoznak.

A tisztai rang nélkül szolgálatban levő katonai egyének, s a szolgálatban levő katonai egyének, ha szinte nem is tartoznak valamely hadtesthez, nem választatnak.

A 24. 25. és 29-dik §-ben megállított kellékek mellett, a végleges nyugalomba helyezett, vagy a katonai ranggal kilépett tisztok, katonai egyének, és katonai hivatalnokok választói jogosultak és megválasztatnak.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

F.-Fejérm. Bolyavölgye-Mihályfalva, aug. 14.

Nehéz idöket élünk, szomorú jövőnek nézünk elébe! Alig hogy a júliusi folytonos esőzés és felszámíthatatlan károkat okozott árvizek miatti mély aggodalmunkat, e hó 1-től 10-ig tartó szép meleg napok eloszlatták s reményt nyújtottak a már kétségbe esett szegény mezei gazdáknak, hogy az egymást erő elemi csapásoktól megmaradt kevés szénatakmányát és meglehetősen őszi gabonáit betakaríthatja, újabb s talán vészt hozó csapás érte, különben is elszegényedett vidékünk. E hó 10-én terhes felhők tüntek fel láthatárunkon, és ez nap reggeltől — míg ezen sorokat is írom — úgy szakad az eső, hogy a roppant víztartalmat a föld magába venni már nem bírja, mi miatt kopár hegyeink közül lejövő árkok ezen völgy csaknem minden helyeséit átmettsző fejezvért, „Kálba“ név alatt ismeretést, akkorra növeszték, hogy egész vidékünkét rémülettel tölté el. Ezen patak, mely pár napi meleg után szinte szárazlább átgázolható, a júliusi esőzések alatt már megkezdette alig felszámítható romlásait, már akkor a Mihályfalvától Bolyába vezető közlekedési egyetlen utat, mintegy 150 öl hosszban annyira leontotta s földestől elseperte, hogy alig tájékozhatni a meg volt ut fekvését, már akkor egy igen szorgalmas román földésznek lakó telkét s a legnemesebb gyümölcsfákkal izletesen berendezett kertjét kezdte beontani, és az evvel szomszédos izraelita temetkező helyet, egészen mély árkába sodorta, úgy hogy az öröknyugalomra helyezett koporsóit tömegesen játszódatta hullámain. Megrádó jelenet volt látni azon román földésznek javvesztéseit, kiknek csendesen lakó helyeik irányában csapott az áradat. Itt egy csoport földész, földészársai épületfái lerontása és elhordása általi megmentésével foglalkozott, amott az eltemetett iránt nagy kegyelettel viseltető izraeliták mély bánattal kísérték könyes szemekkel, a háztető magasságra emelkedett hullámokba, menthetlenül eltűnt koporsókat, és ezekben szülei, gyermekeik, rokonaik holttesteit.

Ezen patak, hogy bevegze hosszú rombolásait, ma reggel 3 órakor oly rémítőleg megáradott, hogy ama szegény román földésznek, az első áradattól még pár ülnyi hosszban megmaradt szép gyümölcsösét és ezen irányban fekvő több káposztás telkeket és még három román lakhelyét, temetőtalpából magával sodorta. Legborzasztóbb rémületre ma adott okot ezen veszélyes patak. Egy itt lakó magyar napszamosnak neje, ezen patak egy emelkedettebb partján, az áradattal jöni szokott fa-anyagok kifogásával oly célból foglalkozván, hogy azokat, faszútk helységünkben szokott módon, tüzelőül használja, a midőn többek között egy ilyen vízhozott fa után hajolna, a partról besikamlott, mely pillanathban már a veszélyesen rohanó, több öl magasságra felhanykódó hullámok alá sodortatott. Csak egy pár ember hallotta a szerencsétlennek egyszeri segélykiáltását, s már más perczben jó messzi még egyszer lábai felmerültek, azzal vége volt a szerencsétlennek. Sebességével a legőregebb fákat tövesztő kifacsarni és elsodorni képes patáknakból, lehetetlen lévén megmentése. A szerencsétlen egy bánatos férjét és egy kis csecsemőt hagyott hátra. A hullát ma délután, szolgabírói rendelet következtében, az egész falu lakója kereste, de fel nem találta. Valószínű, hogy a közelebbi vízkanyaradathban több öl magasságra iszap alá temetett, vagy a Visszafolyamon át a Küküllőbe sodortatott. Ha csak egy pár napig tart a szinni nem akor eső, a nagy rész már keresztbe összegyűjtött szalmás gabonáink annyira megromlanak, hogy a jó vetőmag hiányában a szegény gazdáknak még a jövő évi vetés-reménye is semmivé lesz. Ha nem marad épen szalmás gabonánk, kukurizához éppen semmi reményünk, takarmányuk kevés. Hová kell ennél nagyobb csapás a földművelőnek! Nem hogy a gabona áránál árnyaltanul drágább legűtségségsébet a mindennapi kenyérről együtt ki tudná szerezni, de még a naponta zaklatott adó filléreit sem képes előteremteni; és mégis az az áradattal egyaránt az, de mint emez soha le nem apad. Mily üdvös volna egy kormány gyors intézkedése, melyet az elemi csapásoktól ennyire látogatott helységekben, részbeni adóelengedés mellett, a hátralevő rendenkénti befizetésére, executio nélkül kímélettel, idő engedtetnek!

Végül megemlítendőnek tartom azt, hogy égető szükség lenne, ha a tks megyei tisztviselők, a különben is helyett lakó megyei mértékű kirendelés által, a fenemített mihályfalva-bolyai közlekedési utat minél gyorsabban helyre állíttatná, mert ezen egy ut köti össze a Kálba menten fölfelé fekvő helységeket a n-selyki országgal, s kevés munkával, ezen ravasz folyam iszapos árkaiból a szegény utasokat kivezetné. Isten menten hasonló csapásoktól *)!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö Felsége születése napját folyó hó 18-án a helybeli katonaság és hatóságok a szabadban ünnepelesen ülték meg. A sáttárak tábort sátor állíttatott fel, s mintán az összes katonaság kivonult, és sorban felállott, tábort mibe mondatott. A katonai ünneplést a fellegvári ágyulások jelenték. Megelőző este a világítás felsőbb jóvágyából elmaradt, a háztulajdonosok az erre fordítandó költségeket önkényes adományaikkal a szegények pénzátírát gyarapítván, mely adományok hatóságilag kiküldött egyének által szedettek össze.

— Székéről írják nekünk: Háromszéki Albiban született Baktsi János, a ki nemes Dobokamegyében Háromszéken, s az utolsó 10 év alatt Székelyországban hivataloskodó sebész vala, e f. év június hó 29-én egy születendő csecsemőt (ezuttal ugyanazon egy anyától hat év alatt harmadikszor) mesterséges módon elvenni akarván, munkálkodása közepette kapott szédülés miatt elesett, s ennek következtében gutta ütése nyavalyát kapott, mig nem f. hó 6-ik napja virádgát tartó kinszenvedése terhe alatt megszűnt élni, élete 67-dik évében; az elhunyt koporsóját a városi népség nagy tömege mellett közelebről környezték, elmaradtott övegy Aduszánna, és testvére Adi Soma, Bartos Károly székelyvér atyai; hült tetemei f. hó 7-ken d. u. 6 órakor helybeli ev. ref. lelkész Mihály Endre által elmondott buzgó könyörgés után minden vallásbeli felekezettől, t. ez. hivatalosoktól kísértetve az ev. ref. újtemetőbe elhelyeztetek. Nyugodjanak porai csendesen. K.

— Párisból éppen most kapkék egy levelet, melyet jövő számbunkban közlünk, s mely szerint folyó hó 13-ikán a Notre-Dame székesegyházban korán elhunyt Szalay Lászlóért a párisi magyarok gyász misét tartottak.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez „Tanulmányok az általános és különösen magyar-osztrák egyesítési jog (uniojog); továbbá Magyarország közjogának alaptartalma és a király alapjai felett.” II. füzet. A két első füzet ára együtt 1 ft. Pest. 1864. Kérés József gyorsajtnyomása. Ha megkapnók az 1. füzetet is, tán ismertnők egy kicsit.

— Mátyás superintendens, mint Miskolczi írkák, e hó 13-án az országos hadi főparancsnokság rendelkezéséből három katonatiszt jelent meg Kassáról, a miskolci főbíró kíséretében, kívánva tőle azon „predikációt”, melyet július 27-én Rimaszombatban, az ág. hitv. tiszi egyházkerület közgyűlésén mondott. Mátyás kijelentvén, hogy ő Rimaszombatban predikációt nem mondott, a beszédet kívánták, melyet ott mondott; mire a superintendens hivatalos évi jelentését adta át nekik, mely legnagyobb részben a kerületi gyűzőkönyvhöz van iktatva s annak idején különben is föl fog a helytartótanácsnak terjesztetni.

— Párisban nagy divatban van, hogy ebéd alkalmával termő szilva- és barackfácskák raknak fel az asztalra, melyek törpe növényekkel és függő érett gyümölcsökkel igen nagy díszre vannak az asztalnak. E csinos kis fák elegáns porcellán csercepekben vannak, melyek aranyrajzolatokkal vannak felékesítve. Az ily fácskák nagyon drágán vásárolják és egy Maupoi nevű párisi kertésznek nagy szerencséje van azok tenyésztésében, ki néhány év óta kizárólag efféle cikkeket művelésével foglalkozik. Hogy minél törpebb tökre tegyen szert, és azok termőképességét előmozdítsa, a nemesfajú gyümölcsöket, melyek a törpéművelésre különösen alkalmasak, kökénytörpe olíva, melyen a fácskák 1 1/2—2 lábál nem nőnek magasabbra. Igaz ugyan, hogy a kökénytörpe átvitt gyümölcsfajok egy pár év múlva mind nagyságukban, mind jóságukban vesztenek, és a fácskák minél hamarabb hozzák a gyümölcsöt, annál rövidebb életűekké válnak: de mit árt ez a művelőnek? Ő ezéjárt elérte, ő a lehető leggyorsabb uton bőven termő fácskákat nevelt, melyek eladásából bő jövedelmű forrást nyitott, és a hiányt egy újabb növényekkel csak hamar képes pótolni. Dr. B. L.

— Bukarestből f. hó 5-ről írják az „Arad”-nak, hogy egy közelebb megjelent fejedelmi általános kegyelem folytán minden ed. dig fogva tartott politikai bűnösök szabadlábra helyeztetvén, azon megjegyzés mellett,

hogy az idegen alattvalók az országot rögtön hagyják el, Soutzo bojár már elbocsátott, dr. Lamberti maholnap elutazik. A magyarok közül innen Frigyes, Szilágyi, Pápai Bakó, Keresztély Jassyból, Baróti Galacra küldettek. Keresztély a bakói prefekt Kraktó Pusztina nevű jószágát birta több évig haszonbérbe, s fia Csik-Somlyón tanult. Baróti előbb mint férfinak, most mint vendégül élt Jászvásárt. Mindezek a Frigyesnél talált jegyzetek által compromittáltak, és beszéltek, hogy még többeket is fognak a magyarok közül Romániából elküldeni, mint a mostani kormány ellenségeit. Így hallottam, de nem értem az egészet, s csak úgy írom, mint közbeszedet. Azt hiszem, hogy csak annyit teszen e kifejezés, hogy el fogják küldeni mindazokat, kik Frigyesivel bármily összeköttetésbe sodortak, de az bizonyos, hogy nála a magyar ügyet érdeklőleg egy betűt írást sem találtak.

— Szent-Endréről érkezett utasok beszélik, hogy aug. 13-án reggeli 7—8 óra közt Új-Pest környékén meglehetősen mennyiségben esett a hó. (S.)

— Részeg lapja. Csak az kellett még. Amerikában már oly lap is jelenik meg, mely egyenesen a mérsékletességi egyeteket ellen van irányozva, ezen cím alatt: „Az alkohol. Közlöny a szomszág, szesz és más magasabb eszmék érdekében.” Ezen lapnak roppant kelete van a kocsmákban.

— Egy élelmes kassai szabó, mint a „Felvidék”-ben olvassuk, férfi öltönyökre bérletet nyitott s 60—100 ft évi fizetésért évszakraként új ruhával látja el bérölt, kik azonban a lejárt évszakban viselt ruhát vissza tartoznak adni.

— Fiuméra nézve az „Ost. Post.” azt indítványozza, hogy ne tartozzék se Magyar, se Horvátországhoz, hanem legyen külön terület, mint Triest. Ujabb bizonyág, hogy centralista ellenfeleink nagyon eszökben tartják a latin közmondást: inter duos litigantes tertius gaudet. Nekünk is folyvást eszünkben kellene tartani.

— (Magyarok és poroszok.) Az „A. All. Ztg.” következő hon-mot-val mulattatja olvasóit: Frigyes Károly herceg néhány nappal ezelőtt a magyar törzsszázad számára, mely az ezred zenéjével nála állomásozik Apenradban, csinos erdei ünnepeket adott, melyre sok tiszt is meg volt hívva. A magyar zene szót, a legénység vigan járta a csárdást a hatalmas bükkök alatt, s a herceg egyszerűen csak azt vette észre, hogy a granátosok izmos karjai, dörgő éljenek között a legegyszerűbb röpték, s utána következtek egymás után a jelenlevő porosz tábornokok, a sok körülálló porosz katonák néma csodálkozása között, kik ilyesmit sohasem láttak. S aztán ismét vigan kezdtek a csárdást s a poroszokat zongorva szintén megtáncoltatták. — Így történt 1864-ben Apenrad mellett, — teszi hozzá az „A. All. Ztg.”

— (Miksa császár irodalmi dolgozatai.) A lipsei „Europa” f. hó 5-kérli kelt számában olvassuk, hogy Miksa mexikói császár ö Felsége, Mexikoba való utazása előtt fényes kiállítással, néhány példányban kinyomtatott összes prózái és költészeti dolgozatait. Az illető diszkvadmány a magas író kísérete között osztották ki.

— (Magyar iparos Párisban). Czimeg hazánkfi, írja a „Lloyd”, született szegedi, találmányát, melynek fogva az ezüstözés által tükröket lehet gyártani, Párisban 40,000 frankon adta el. Jelenleg Czimeg ur Pesten idős s innen szülővárosába utazik, melynek szabályozására nézve oly tervet dolgozott ki, mely a pályázók közül az első jutalmat nyerte el.

— Gschwindt, gyártulajdonos ur, ki az Izsó-féle „szép juhász” szobrot a nemz. muzeumnak ajándékozta, köszönő levelet kapott a muzeumi igazgatóságtól.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. Az angol lapok még mindig a dán-német ügyet foglalkoznak leginkább. A „Globe” a többek között egyuttal a német egyenletlenség és vizállyal felett emelkedve azt mondja, hogy „Németország szegény Dánia leverése által nem nyert egyebet, mint alkalmat új vizállyódásra.

Dublinban folyó hó 8-án letétetett alapköve O’Connell emlékszobrának. Azelőtt soha sem láttak Dublinban hasonló népdemonstrációt. A néptömeg elláthatlan menetet képezett, a lelkesedés leírhatlan volt. Este a lord mayor elnöklete alatt banket adatott, melyben a királynőre mondott toaszt nagy örömmel fogadtatt. Ugyanaz nap Belfastban az irlandi protestans orangisták fűszékében a nagy izgatott 40,000 néző jelenlétében in effigie megégettették.

Francziaország. A francia lapok mexicói levelező az új császárnak június 26-án kelt következő rendeletét közlik:

„Tekintetbe vévén, hogy semmi sem any-

nyira sürgető, mint ama nemzet törvényes kormányzatának fűntartásáról gondoskodni, mely fejedelemmé választott bennünket, s minden fölmerülhetőt eventualitást megelőzni, elrendeltük, hogy azon esetre, ha a halál vagy bármely más nem várt eset lehetetlenné tenné ránk nézve a kormányzást, a császárné, felséges hitvestársunk lesz megbízva a birodalom regensséjével. Jelenlegi államminiszterünk, vagy az ennek helyét elfoglalandó miniszter lesz megbízva jelen rendelet végrehajtásával. Kelt a miramarei palotában, aug. 10. 1864.”

A francia hadseregéből azok, kik 1857-ben soroztatnak be, mind haza bocsátatnak, de ez által a létszám nem kevesedik, mivel a folyó évben besorozottak e hiányt egészen kipótolják.

Thiers, mint a „G. C.” írja, németországi utazásából hazaérkezett. A nyert benyomásokat, mint mondják, e jellemző nyilatkozatával fejezte ki: „Most is hadseregünk létszámának lejjebb szállítása ellen leszek kénytelen szavazni.”

Németország. A helyzet még mind nem változott, a feszültség a Bund államai közt még mind tart. Lauenburg megszállásának ügye még nincs elintézve; de sőt még annyira sines felvilágosítva, hogy tudva volna, kinek parancsára történt tulajdonkép ama megszállás. Berlini közlések szerint a porosz kormány felszólására azon válasz érkezett volna Hannoverából, miszerint a hannoverai csapatoknak áthelyezése Lauenburgba tökéletesen a hannoverai kormány tudta nélkül történt, s a történetek által éppen ez volt leginkább megépelve. E válasz szerint tehát ama megszállás egyszerűen b. Beustnak Hake tükhoz intézett utasítása folytán következett volna, mire nézve a „M. Allg. Ztg.” nem is mulaszt el éles megjegyzéseket tenni a hannoverai csapatok szász miniszterek általi vezényeltetése ellen; ellenben a „Nürnb. Corr.” versioja szerint azon megszállást egyszerűen Hake tük mint a szövetségi csapatok parancsnoka találta észszerűnek elrendelni, mihez kétségtelenül jogot tartott, minthogy a mult évi október 1-ji szövetségi határozat csak úgy szól Lauenburgra mint Holsteinra, s ennélfogva, ha panasz van ok, úgy ezt a szövetségi gyűlésnél kell emelni. Ez ügyben e szerint még többemmel felvilágosítások lesznek szükségesek.

Jelenlétegel bir e tekintetben a „Dresd. Journ.” egy vezérezik, melyben a schleswig-holsteini ügy állásáról szólnak, oda nyilatkozik, miszerint a német nagyhatalmak a német jog álláspontjából a békeelőzmények 1-ső pontja által csak annyi jogot nyerhettek a hercegségekre, mint a mennyt Dánia birt, minélfogva a szövetségi végrehajtást nem nyilatkozhatatnak bevezetnek. Ezen állításnak a „Botschafter” szerint bécsi illetékes körökben következő okoskodást szegeznek ellene: Keresztély királynak joga Lauenburgba erősebb mint minden más, részben csak látszatra emelt örököségi igény. Keresztély király ennélfogva joggal átengedte Lauenburgot, s ő átengedte azt a két nagyhatalomnak. Arra nézve tehát csak nekik van rendelkezési joguk, s Hannovera oly területet szállt meg, melyre nézve a szövetségnek nincs intézkedési joga. Igaz ugyan, hogy a m. é. október 1-ji szövetségi határozat Lauenburgba is kiterjeszkedik; de e határozat Lauenburgba nézve soha sem hajtottat végre, most pedig nem hajtathatik; minthogy a tényállás egészen megváltozott, a dán kormány elleni végrehajtás éppen nem is lehetséges s Lauenburg a nagyhatalmak birtokába ment át. Eddig az említett okoskodás, melyből kitűnik, hogy a felfogások még nagyon merően állnak egymással szemben; az „A. A. Ztg.” egy bécsi közleménye éles diplomatiái jegyzékváltást biz ez ügyben bekövetkezendőnek.

Bécsből írják a külső lapnak, hogy az osztrák kormány a német hercegségekben felállítandó ideiglenes kormányra vonatkozólag a következő javaslatokat tette volna a berlini kabinetnek: Holstein és Schleswig a német nagyhatalmaknak és szövetségnek közös ideiglenes igazgatása alá helyeztetik; ezen igazgatás organumait Poroszországnak, Austriának és a német szövetségnek három biztosra képezi. Schleswiget a két német nagyhatalom csapatai kizárólag megszállva tartandják, Holstein pedig azon négy állam csapatai, melyekre eddig az executio bizva volt. Poroszország még nem fogadta el ezen javaslatot, és egyáltalában nem hiszik, hogy elfogadják.

A „Dresd. Journ.” egy vezérezikében, a schleswig-holsteini ügy helyzetéről oda nyilatkozik, miszerint a német nagyhatalmak a békeelőzetek 1-ső §-a által éppen annyi jogot szerettek meg a hercegségek tekintetében, a mennyivel azokra nézve Dánia birt, s e szerint azok a szövetségi executiot nem nyilváníthatják elintézetnek.

Mint egy berlini félhivatalos közlés tudni akarja, Lauenburgnak hannoverai csapatok általi megszállása egészen a hannoverai kormány tudta nélkül történt; az Beustnak egy, Hake tábornokhoz intézett parancsa következtében eszközöltetett, s a hannoverai

kormány éppen nem egyezett bele abba, hogy ekkép rendelkezzenek csapataival.

A frankfurti szövetségi gyűlés f. hó 11-ki ülésében, az egyesült bizottmányok sürgető indítványa folytán, elhatározottat a löpor-kivíteli tilalomnak újra megszüntetése. A schleswig-holsteini ügyre vonatkozólag, ismét jelentések terjesztettek a szövetségi gyűlés elé, a Holsteinban polgári biztosoktól, s Hake tábornoktól. Ez utóbbi hírszerint saját jelentésével együtt, a rendsburgi események fölötti haditörvényszéki vizsgálat eredményét is elküldte, s e mellett egy, az érdeklött államok tisztjeiből álló bizottmány kinevezését javasla, az ügyállás további megbírlása végett. A szövetségi gyűlés ezen jelentést is a holstein-ügyi bizottmányhoz utasítá.

Berlin, aug. 15. A „Nordd. Allg. Ztg.” megerősíti azon közlést, miszerint Szászország a szövetségi gyűlésnél indítványt akar tenni az iránt, hogy Austria s Poroszország igazoló nyilatkozatra szólíttassanak fel arra nézve, hogy miért engedtetnek át maguknak a dán királyi al ogy jogokat, melyekkel ez utóbbi maga sem birt. A „Nordd. Allg. Ztg.” egy fenyegető cikkben ezen indítványt úgy tilteti fel, mint a győzők kigunyolását.

A vámegeti szerződés megerősítvényei ma itt kicseréltek.

Gastein, aug. 14. A porosz király ma d. e. 9 óra után 10 percczel innen Salzburgba utazott el.

Dánia. Koppenhága, aug. 11. A király aug. 8-ról kiáltványt intézett a hadsereghez, melyben többek közt mondja: „Nagy áldozatokba került a háború s még nagyobbakkal kell a békét megvásárolni. Az ország jólléte azonban azt parancsolja, hogy a béke a háboru elébe tétessék. Tudom, hogy bátorságot esiggedtetek s a harc újabb megkezdésére készek vagytok; azonban nem vagyunk urai a kimenetelnek s mialatt harc foly nagy része az országnak az ellenség hatalmában van s szenved a nyomás alatt, mely csakhamar pusztulásra vezetend. Ugyanazért a harc befejezésére kelle törekedni, ha mindjárt oly országárszék átengedésével is, melyek ösregi tulhatalma benneteket hátrálásra kényszerített. Köszönetet mondok nektek bátorságtokért és vitézségetekért, melyet tanúsítottok. Mely szomorúsággal követtelek titeket súlyos munkáitoknál s gyászteljes búszkeséggel szemléltet tetteiteket. Örizzétek meg a béke foglalatosságai alatt is a nyugalmat és feladást, melyet a harcban tanúsítottatok; örizzétek meg mindenekelőtt a király és haza iránti szeretetet.” — A kiáltvány egy minster által sines aláírva. A hadügyminister parancsa szerint ezt fegyverben álltuk alatt kellett a katonák előtt felolvasni.

A „Berl. Ztg.” szerint a hadseregi főparancsnokság a fegyverszünet idejére Odensebe helyeztetett át. Az ellenséges főparancsnoksággal történt egyezményről fogva, a polgári személyek járás-keleése Jütland s Fühnen közt, Middelforton s Snoghoin át meg van engedve, ha azok az illető téparancsnokságnál kellőleg igazolják magukat.

E hó 12-én egy gőzös Koppenhágából Flensburgba, s onnan tovább Apenradéba indult.

A volksthing f. hó 11-ki ülésében Habe követ egy 5 tagu bizottmány kineveztetését indítványozta, a kormánynak a béke-előzetek s a fegyverszünet iránt adott felvilágosításai tárgyában; mely indítványt Klein módosítván tárgyaltatni, hogy ezen megbízás a politikai 15-ös bizottmányra ruháztassék, s hogy az tegye meg annak idejében az őszjelentést. Végre Habe indítványa, Klein módosítványával, 56 szavazattal 20 ellen elfogadtatott, hogy így — mint a „Flyeposten” mondja — a kamara a szüntelen harci trombitát fuvók beszédeitől megmeneküljön.

Aalborgba 2 gőzös érkezett, szabadsággal elbocsátott katonákkal.

A „Füdrelandet” azt hallja, hogy a walesi herceg s hercegnő szeptemberben látogatják meg a kir. családot.

Aarhus, aug. 14. Plonski tábornoknak egy 10-ről kelt hírdetménye rendeli, hogy a Jütlandba visszatérő dán szabadságosok a szövetségeseknek legközelebb állomásozó parancsnokságánál jelentsek magokat; ellenkező esetben nem fog nekik megengedtetni, zászlóikhoz visszatérni.

Orosz- és Lengyelország. Volhyniában Podoliában és Kievnben a május 28-án történt katonarendőri biztonsági hatóságok életheleptetése óta a politikai befogatások szaporodtak. A foglyok, kirarólag forradalmi izgatással vádolt lengyel nemesek, előbb a kerületi bírónőkre záratnak, melyekből a tényálladék megállapítása után Zytomirba, Kamieniezbe vagy Kiewbe kísértetnek, a hadi törvényszékek elé állítandók. Az ítéletek időhöz kötött vagy örökös száműzésre szólnak Szibériába vagy Oroszországba való belebbe-

*) Tudósításait köszönettel vesszük. Szerk.

zésre vagy várfogságra. Az utóbbit a kiewi fellegvárban töltik.

Varsó, aug. 9. Megint 4 újabb politikai elítélnek a kivégzése van szándékba véve Varsó falai közt. Mindazonáltal sem a kivégzések, sem a számos deportációk nem akadályozzák azt, hogy Varsó vigalmas legyen. Tűzijátékoknak, kivilágításoknak, szabad színi előadásoknak s több effélének kell azon megelégedettségre mutatnia, melyet val (?) a lakosság eltelve az új állapotok iránt.

Moldva-Oláhfejedelemség. Mint Bukarestből f. hó 5-ről írják, a „Romanul” helyett kiadott „Libertate” ama napon betiltatott; állítólag, mivel Winterhalter román publicista abban a budgetet tárgyalta.

Amerika. A conföderáltak részéről nagy lovas haderő nyomult be Chamberburgba, Pennsylvaniában. A kormány egy kiáltványában kijelenti, hogy az ellenség hadereje tetemesebb mint hitték; a polgároknak kötelességükké tétetik, hogy fegyvereket szolgáltatásnak be a tartomány védelmére. Mosby 500 főből álló lovassággal Marylandban van, Edwards Ferry közelében. A baltimorei katonai hatóságok minden négyt besorozták a hadseregbe. Missouriiban a guerilla-herez még mindig tart. A conföderált lovasság visszatért Kentuckyba. Mint mondják, arról értesült a kormány, hogy több ezer személy, köztük Vallandigham, egy észak-nyugati conföderatiónál akar föllállni.

Uj-York, aug. 6. Gránt tábornok be-

vén a sánczolatok első védvonalát, légberőpítettén több erődöt, mely alkalommal a lazadókak egy egész ezrede (nem zászlóalj) megsemmisített, előnyomulását tovább folytatta, de visszavetett s 5640 embert vesztett. Megújítván támadását, újra visszavetett. Most az a hír terjed el, hogy hadseregével Vashingtonhoz vonult vissza. Hood conföderált tábornok megtámadta Sherman tbkót Atlanta előtt; de visszavetett.

Ujabb. Szászország a szövetség gyűlésén előterjeszteni akart azon indítványát, hogy Austria s Poroszország igazoló nyilatkozata szövegeztessék fel az iránt, hogy mért engedték át magoknak a dán királyi al jogokat, melyekkel az maga sem bír, abban hagyta. Bécsből s Berlinből heves jegyzékek indítottak Drezdába.

Salzburg, aug. 15. A porosz király ma esti 7 óra után 15 perccel Gasteinből legjobb egészségben ide érkezett, s Ferencz Károly főherceg ur ő cs. Fensége által fogadtatott. A király a „Károly főherceg” szállodában szállott meg.

Kopenhága, aug. 15. A „Flyveposten” jelenti: Az utasítások a Bécsben lévő dán meghatalmazottak számára Bille kapitány által vitetnek meg; ki hirszerint ma utazik el oda. Az előbbi utasítások a birodalmi tanács tagjaival mult szombatn titokbantartás mellett közöltettek.

A „Berl. Ztg” 14 okiratot közöl oly jelen-

tésekről, melyek a londoni értekezlet bezárta óta dán követek által küldettek a kormányhoz. A londoni dán követ m. hó 6-ról lényegileg ezt közli: A fejedelmek összejövetele, s a 3 éjszaki hatalmasság valószínű szövetsége következtében, Franciaország közelítő lépéseket tett Angolországánál, háboru eshetőségek miatti egyezkedés kieszközölése végett, mely alkalommal kölcsönösen kötelezettségeket kell vala vállalni. Angolország nem fogadta kedvezőleg ezen lépést, mivel az nem akarja későbbre megkötöni kezeit. A párisi dán követ m. hó 7-ről egy Drouyn de Lhuys, francia külügyminiszterrel folytatott beszélgetésről tesz jelentést. A császár határozottan azt tanácsolja, hogy tüstént közfelváltal a német nagyhatalmakhoz kell fordulni, s békét kötni. Drouyn fájlatja, hogy a dán kabinet nem követi a császár tanácsát, szerinte egész Schleswig el van vesztve Dániára nézve. A császár nem fogja beavatkozni, még ha Schleswig a német-szövetségbe kebleztetnék is be.

Dresda, aug. 16. A követ-kamra mai ülésében 58 szavazattal 46 ellen elhatározott, hogy az 1848. évi választási törvény helyreállítása végett kérvények elmozdítására; továbbá 42 szavazattal 32 ellen, a jelenlegi rendigváltás jogfolytonossága kimondatott.

Kiel, aug. 16. Az itteni lap jelenti: Legközelebb 2 porosz corvette s egy ágyúnaszád osztály fog a kiel kikötőbe érkezni. Tegnapelőtt s tegnap a porosz tengerészeti miniszte-

riumnak 2 tisztje, Lieben tábornok s Henk corvette-kapitány, megsejmelte az itteni kikötőt.

Sándor császár hirszerint f. h. 21-én Varsóba fog érkezni. Egyelőre szándéka abban áll, hogy ott csak néhány óráig mulasson, s hogy csupán a katonaságnak fejezze ki személyesen köszönetét, a harcban szolgálatiért. Azonban bizonyos oldalról oda dolgoznak, hogy a császár 3 napig maradjon ott, mely idő alatt a helytartó arra akarja az alkalmat fölhasználni, hogy némely küldöttségeket mutasson be a fejedelemnek, s hogy az ügyekben fordul beállítását idézze elő. A városi elnök, Witkowski tábornok is a császár elfogadásának módjával foglalkozik, s az iránt a város-tanács levéltárából akart magának fölvilágosítást szerezni, rendeletet adván ki az iránt, hogy az I. Sándor császár fogadására vonatkozó okiratok előkeressenek, s hogy a jelen fogadás éppen olyan legyen, mint a midőn a fejedelem 1815-ben először vonult be Varsóba mint lengyel király. Azon iratok azonban nem voltak előlálhatók, mivel az egész levéltárral együtt a városházban mult nyáron elétek. Mindazáltal arra emlékeztek, hogy 1815-ben diadal-kapu állítottat föl, s hogy a királynak a város külső átadattak. Ezáltal is diadal-kapu fog fölállítani, s a régi kulesok már megárotyozás végett átadattak.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

(202)

Hirdetmény.

(3—3)

A magyarországi koronatarományokban (belefoglalva a volt szerbvajdaság és temesi bánóság) horváth és tótországi földterhermentesítési kötvényekhez kiszolgáltatandó új szelvényeiket illetőleg.

A magyarországi koronatarományokban (belefoglalva a volt szerbvajdaság és temesi bánóság) horváth és tótországi földterhermentesítési kötvényekhez adandó új szelvények ideje 1864-dik évi november 1-ével lejárandók lévén, szükségessé vált azon kötvényeket új szelvényekkel ellátni.

Ezen újabb szelvények kiadását illetőleg a magyar, továbbá dalmát, horváth, tót kir. korlátnokság közt létesült következő szabályok juttatnak köztudomásra.

1. A megnevezett földterhermentesítési kötvényekhez kiadandó újabb szelvények kezdetüket veendő 1864-dik évi november 2-kával.

2. A magyar (belefoglalva Szerb Bánát) kötvények szelvényei nemcsak a budai földterhermentesítési alappénztárnál és a horváth tótországi kötelezvényekhez nemcsak az ágrámi földterhermentesítési alappénztárnál, hanem Bécsben is, még pedig az ottani cs. kir. állam letéteményi pénztárnál, más királyság- és országokban a földterhermentesítési alappénztároknál, továbbá Magyarországon a temesvári cs. kir. országos főpénztár, Pozsony, Soprony, Kassai cs. kir. országos főpénztárak és Nagy-Váradon a cs. kir. gyűlpénztárnál kivehetni.

3. Ha az illető fél a magyarországi (belefoglalva Szerb Bánát) kötvényekhez kivendő szelvényekért a budai földterhermentesítési alappénztárnál és a horváth-tótországi kötelezvényekhez az ágrámi földterhermentesítési alappénztárnál 1864-dik évi november 2-ig jelenti magát — akkor eredeti kötvényeket bemutatva a pénztár ha a valóitási kötvények tartalmával megegyezőknek találja, és a szelvények kiszolgáltatása ellen akadály nem létezik, azokat bélyegtelen kézbesítvény mellett ki fogja szolgáltatni s egyszersmind a megtörtént kiszolgáltatást a kötelezvényeken láthatóvá teszi, — egyébiránt a magyar (bezárólag Szerb Bánát) kötelezvények szelvényei kézbesítésile mindegyik volt igazgatási területért külön-külön kiállítandó.

4. Ha az illető fél szelvényeit 1864-dik évi november 2-án innen egy más földterhermentesítési alappénztárnál obajtja kiadni, akkor az eredeti kötvények az itten közt összeírás mintá 3 példány mellett azon alappénztárhoz beadandó, melynél a szelvények kivételét szándékolta — a pénztár az összeírást a kötvényekkel egybehasználtva, ha megegyezőknek találja az utóbbiak az illető félnek visszaadtnak, és azonnal a szelvények megküldéséért az illető földterhermentesítési alappénztárhoz folyamodik s a szelvények megjövetele után az eredeti kötvények viszont előmutatása mellett minden alapok- és igazgatási területekről elküldítve kiállítandó bélyegtelen kézbesítésiilek mellett a megküldési illeték megtérítése mellett az illető félnek kiszolgáltatnak.

Ezen illeték minden megküldéséért a változatlan 15 kr. alapdíj és a jegyzék ár szerinti értékeltek fele részével szabatik meg.

5. Ha az illető fél szelvényeit a bécsi cs. kir. letéteményi pénztárnál (Singerstrasse Bankgebaude) obajtja kiadni, akkor ez utóbbinál 1864-dik évi június hó 1-től augusztus utó napjáig terjedő határidő alatt az eredeti kötvényeknek az ide fogott mintá egy példány mellett előmutatása mellett jelentse be.

Ezen határidő alatti bejelentés az illető felet feloldozza a 4-dik tétel alatti illetékek fizetése alól és a fennebbi határidő alatt történt bejelentés alapján az eredeti kötvényeknek előmutatása és minden közigazgatási területért külön kiállítandó bélyegtelen kézbesítésiilek mellett a szelvények kiszolgáltatása 1864-dik évi november 2-án megkezdetik.

Ha a bejelentés a fennebb megemlített 3 hónapok alatt nem történik meg, akkor 1864. november 2-kával a 4-dik pont alatti intézkedések lesznek alkalmazandók.

6. Ha az illető fél a magyar (bezárólag Szerb-Bánát) kötelezvények szelvényeit a temesvári cs. kir. országos főpénztárnál a Pozsony, Kassai, Soprony vagy a Nagy-Várad cs. kir. gyűlpénztárnál obajtja kiadni, azon esetben a pénztárnál, melynél a kivétel kívánja, 1864-dik évi június 1-től kezdve az eredeti kötelezvényeket a mintá szerinti kimutatás egy példány mellett teszi meg a bejelentés.

Ha a bejelentés 1864-dik évi szeptember utó napjáig megtörténik, akkor a kimutatás egy példányban, ha pedig a bejelentés 1864. szeptember utó napján túl tétetik meg, akkor három példányban melléklendő.

Az 1864-dik évi november 2-kával kezdendő szelvények kiadásánál az eredeti kötelezvények újabb előmutatandók és minden közigazgatási területért külön bélyegtelen kézbesítésiilek adandók ki.

Ha az illető fél ezen pénztárak igazgatóságai által kívánják a horváth- és tótországi kötelezvények szelvényeit megkapni, akkor 1864. november 2-tól kezdve a 4-dik pont alatti intézkedések alkalmazandók.

7. Azon kötelezvényeket illetőleg, melyek a bécsi szabadalmazott osztrák nemzeti bank, vagy annak fiók társainál elzálogolva vagy letéteményezve léteznek, a nemzeti bank illetőleg annak fiók-tárai, ha az illető fél az új szelvényekért folyamodik, önön maga intézi el.

8. Azon kötelezvények új szelvényei megszerzését illetőleg, melyek az ármai bizottmányoknál, illetőleg ármai hivataloknál, vagy törvényes gondozat alatt léteznek, ha a szelvényeket idejük lejártával a gondozó hivatalok intézik el, ugyanazon hivatalok az eredeti kötvények előmutatása mellett az illetékes pénztárakhoz folyamodjanak — azon letéteményezett kötelezvényekre nézve pedig, melyektől a szelvények azoknak ideje lejártával a

félnek kiszolgáltatnak, az illető vagyon-gondnoknak engedődik át, a letéteményezett kötvények egyideig leendő kiadását, a bejelentés illetőleg szelvények kikapathatása céljából eszközölni.

9. Az összeírásokhoz megkívántató fehéretetek a 2-dik tételnél megemlített pénztáraknál fizetés nélkül fognak kiszolgáltatni.

Összeírás mintá.

Aboztartásul. 1. A kötelezvényekről mindenik alap illetőleg közigazgatási területéről elküldött kimutatás beadandó.

2. A kötelezvények tökefokozat szerint, szám szerinti rendben beirandók.

3. A megjegyzés oszlopzata töresen hagyandó.

4. Befejezettül a kötelezvények darabszáma és együttes összege megnevezendő — a kimutatás az illető neve aláírása és lakhelye megnevezésével ellátandó.

Összeírás szám

a következő földterhermentesítési kötvényekről a

volt közigazgatási területekben, illetőleg melyekhez az új szelvény-

ívek kiszolgáltatása a pénztárnál ohajtatik.

Darab- szám	Tőke fokozat fl.	Száma	B é v a l l á s	J e g y z é s.
K ö t l e z v é n y e k n e k.				
	10.000	318	Mezey Arthur	
	"	745	Sambó István	
	"	1024	Bauer Károly	
15	"	4017-4028	Özv. Döry Mária	
1	5000	823	Gr. Almásy László	
	1000	6139	"	
	"	6216	Schuck János	
	"	7001	"	
	"	70089	"	
5	"	10556	"	
1	500	120	"	
	100	534	"	
	"	912	"	
3	"	11611	Nagy András	
	50	29	"	
2	"	340	Schuck János	
27	darab együttes összegben 160.900.			
				Wolff János. (lakás helye)

18919—1864.

Hirdetmény.

Közírási tétetik ezennel, hogy a folyó évben az erdőszeti államvizsga Kolozsvárt november 7-én és következő napjain meg fog tartatni.

Felszólítatnak tehát minden erdőszegszakornokok, kik ezen államvizsgára becsátatni kívánkoznak, miszerint a magas miniszteriumnak 1850-dik év január hó 16-ról kelt és az orsz. törvénylap 1850-dik évi 63. számjában 640-dik lapon lévő rendelete szerint készítenő azírási kérelmeket folyó év szeptember hó 15-éig az illető előjáró hatóságok útján ezen királyi főkörmányszékhez muldatatlanul adják be.

Az erdélyi királyi főkörmányszéknek Nagy-Szebenben, augusztus 5-dikén, 1864-ben tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(187)

Haszonbér.

(6—6)

Gróf Lázár Klára tövisi birtoka 1864 évi Sz. Mihály naptól kezdve több évre haszonbérbe kiadó. Ertekezni lehet, levélben, vagy személyesen, a birtokos grófnővel lakásán Körtéfán Marosvásárhely mellett.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel (Bel-farkasutoza 74 sz.)